

РЕШЕНИЕ

№ 2323

гр. София, 09.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, ХХ КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 23.02.2024 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Красимира Милачкова

**ЧЛЕНОВЕ: Боряна Бороджиева
Димитър Гальов**

при участието на секретаря Ива Лещарова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **369** по описа за **2024** година докладвано от съдия Красимира Милачкова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.72, ал.4 от Закона за Министерството на вътрешните работи (ЗМВР) във вр. с чл. 208-228 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по касационна жалба, подадена от процесуален представител на инспектор от Главна дирекция „Гранична полиция“ (ГДГП) против решение № 4957/02.11.2023г. по адм. д. № 10449/2023г. по описа на Софийски районен съд /СРС/, Наказателно отделение, 102 състав. С решението е обявена нищожността на заповед рег. № 3282зз-45/22.06.2023г., издадена от касатора на основание чл.72, ал.1, т.1 от ЗМВР, с която е задържана М. Е. К.. Последната чрез пълномощника си оспорва касационната жалба като неоснователна. Прокурорът от СГП намира, че жалбата е неоснователна.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-град, ХХ касационен състав, като прецени събраните по делото доказателства и наведените касационни основания, прилагайки нормата на чл. 218 от АПК, приема следното от фактическа и правна страна.

Касационната жалба е депозирана в законоустановения срок от активно легитимирано лице срещу акт, който подлежи на оспорване, поради което същата е процесуално допустима. Разгледана по същество, тя е основателна.

Като извърши служебно проверка на основание чл. 218, ал. 2 АПК и въз основа на фактите, установени от районния съд, съгласно чл. 220 от АПК, настоящият състав

намира, че решението е валидно и допустимо. В тази връзка решаващият състав на съда съобрази, че това решение е постановено по отношение на акт, който подлежи на съдебен контрол, като произнасянето е извършено от компетентен съд в рамките на правомощията му.

Районният съд е събрал необходимите и относими доказателства; в обжалваното решение е изложил мотиви относно преценката на доказателствата, която е извършил. Въз основа на последните е направил изводи, които настоящият състав не споделя.

От фактическа страна е прието в оспореното решение, че издателят на оспорената заповед е бил на длъжност „инспектор” в група „ОИД” при ГПУ – К. към РД „Гранична полиция” – Драгоман при ГД „Гранична полиция” – МВР. Поради това районният съд приел, че лицето, макар да заема съответната длъжност и да е полицейски орган, е служител на териториална структура на МВР, която няма териториална компетентност на територията на [населено място], защото РДГП – „Драгоман” не би следвало да отговаря за столицата, вкл. и служителите на ГПУ-К.. От така изложеното формирал извод, че е налице нарушение на териториалната компетентност при издаването на оспорения акт, а съответно и, че издадената заповед е нищожна, т. к. най-тежкия порок при незаконосъобразност на административен акт е липсата на компетентност (материална и/ или териториална). Наред с това, районният съд намерил и, че същата заповед не е в съответствие с материалноправните разпоредби и целта на закона. В тази връзка са изложени мотиви, че разпоредбата на чл.72 от ЗМВР дава възможност на полицейските органи да задържат лице, за което имат данни, че е извършило престъпление. Районният съд преценил, че след като процесните събития са се развили в началото на месец юни 2023г., а заповедта е издадена чак на 22.06.2023г., в рамките на изтеклия междуременно срок би следвало полицейските органи да имат яснота дали лицето е съпричастно към някаква престъпна дейност. След като в заповедта е посочено, че М. К. се задържа на осн. чл.72, ал.1, т.1 от ЗМВР, това означава, че полицейският орган има данни, че това лице е извършило престъпление, като е достатъчно да се посочи цифровата квалификация на престъплението и най-важните му обективни признаци, даващи нужна информация за какво точно престъпление и с какви най-важни обективни признаци, даденото лице е задържано. След като към 22.06.2023г. граничната полиция не е изяснила въпроса с участието на лицето в инкриминираното престъпление, което се е развило в началото на месец юни, не е имало основание да бъде задържано същата. Хипотезата на чл.72, ал.1, т.1 от ЗМВР визира случаи, в които полицейските органи, почти винаги, наблюдават действията на лицето извършител непосредствено и пред тях се извършва съответно действие или бездействие от съответното лице-извършител и дали това, което върши лицето, е престъпление. По принцип тази разпоредба, в редки случаи, се прилага *post factum*, т. е. когато полицията е извършила определени действия, събрала е нужните данни и информация, изяснила е, че лицето има някакво участие в престъпната дейност, и предприема действия по задържане и отвеждане на лицето в полицейското управление. В повечето случаи основанията по чл.72, ал.1, т.1 от ЗМВР са хипотези на непосредствено извършване на престъпление пред очите на полицейските органи (напр. шофьор, който е пил и управлява МПС или лице, което разбива магазин и отнема вещи от него). По изложените съображения районният съд намерил, че не е било необходимо жалбоподателката да бъде задържана, след като не е установено има

ли участие тя в незаконната миграция, както е цитирано в заповедта. Районният съд отбелязал в мотивите си и, че дали жалбоподателката има участие в някакви престъпни действия, предстои да изяснява прокурорът. Смисълът на разпоредбата (чл.72, ал.1, т.1 от ЗМВР) е лицето, за което има данни да е извършило престъпление, да бъде веднага отведено в полицейското управление, съотв. за предприемане на действия по изясняване на случая.

Съдът в настоящия състав не споделя така изложеното. Заповедта, издавана на основание чл.72, ал.1, т.1 ЗМВР представлява индивидуален административен акт, постановяван в пределите на оперативната самостоятелност на нейния издател. Макар последиците ѝ да се изразяват във фактическо задържане на лице за определен кратък срок, това задържане няма наказателен характер. При преценката относно неговата законосъобразност следва да се прилагат принципите на административното производство, уредени в Глава втора от АПК и в частност, съразмерността – чл.6 АПК. Систематичното тълкуване по правилата на чл.46, ал.1 и ал.2 от Закона за нормативните актове на останалите разпоредби от раздел I на Глава пета от ЗМВР налага извода, че полицейските органи разполагат с правомощия в съответния случай да извършват действия по своя преценка, при оперативна самостоятелност, за целите, посочени в чл.2, ал.1 ЗМВР. Съдебният контрол върху предприетите действия включва преценката по чл.6, ал.2 АПК, а именно, дали задържането на лицето е засегнало негови права и законни интереси в по-голяма степен от най-необходимото за целта. Неотнормирани в тази връзка са съображенията, колко време е изтекло между получаване на първата информация за възможно участие на лицето в престъпление и задържането на лицето със заповед, издадена на някое от основанията, посочени в чл.72, ал.1 ЗМВР. Такава заповед не е свързана с възможно реализиране на наказателна отговорност, а представлява принудителна административна мярка, която има за цел да премахне възможни пречки за упражняване правомощията на полицейските органи.

В случая, видно от съдържанието на заповедта, лицето е задържано в 8,30 часа и освободено в 13,55 часа на 22.06.2023г. Периодът от време не е значителен, като при това включва и проведения разпит на лицето, видно от приложения в преписката протокол. Ето защо и предвид сериозността на правонарушенията, към които е била възможна съпричастността на същото лице, не може да се приеме, че процесната заповед не е в съответствие с материалноправните разпоредби и целта на закона, обсъдени по-горе. Що се отнася до компетентността на издателя на оспорения акт, то няма основание да се приеме, че полицейските органи, които са служители на ГДГП, не разполагат с такава на територията на Столична община – чл.39, ал.3, изр.2 ЗМВР. Наред с това, в случая не може да се приеме, че издателят на оспорения акт е имал своето работно място при Гранично полицейско управление – К., предвид приложената в преписката заповед № 3282з-2316/01.06.2023г. на директора на ГДГП.

С оглед изхода на делото и на основание чл.143, ал.1 АПК следва да бъде уважено искането на касатора за юрисконсултско възнаграждение. Последното съдът определя в размер на по 100 лева за всяка инстанция съобразно чл.24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, издадена на основание чл.37, ал.1 от Закона за правната помощ. Сумата е дължима на ГДГП, която е юридическо лице съгласно чл.37, ал.2 ЗМВР.

Така мотивиран и на основание чл. 221, ал. 2 от АПК, Административен съд София – град, XX касационен състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 4957/02.11.2023г. по адм. д. № 10449/2023г. по описа на Софийски районен съд, Наказателно отделение, 102 състав и вместо него постановява: ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. Е. К., с ЕГН [ЕГН], против заповед рег. № 3282зз-45/22.06.2023г., издадена от инспектор от Главна дирекция „Гранична полиция“.

ОСЪЖДА М. Е. К., с ЕГН [ЕГН], да заплати на Главна дирекция „Гранична полиция“ сумата 200 (двеста) лева – юрисконсултско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.